

”Glem det!”

- *En film om hørselshemmede elever i videregående skole*

Introduksjon

Briskeby skole og kompetansesenter as eies av Hørselshemmedes landsforbund (HLF) og er en del av det statlige spesialpedagogiske støttesystemet (Statped) i Norge. Senteret har et landsdekkende tilbud, og tjenestene er rettet mot unge og voksne hørselshemmede som baserer sin kommunikasjon på norsk talespråk. Termen *hørselshemmet* omfatter både døve og tunghørte, men er i denne prosjektsøknaden å forstå som tunghørt

Gjennom skoleavdelingen og vårt kurs- og rådgivningsarbeid for hørselshemmede elever i videregående skole, ser vi at mange har store vansker med å finne seg til rette både faglig og sosialt. Mye av dette handler om mangel på informasjon og kunnskap om hva det vil si å være hørselshemmet. De hørselshemmede elevene blir ofte oppfattet av medelevene som litt trege i oppfattelsen, og det er ikke sjelden at de blir møtt med uttalelser som ”glem det! hør etter ’a, dust” osv. Dette er sårende og urettferdige kommentarer når det er hørselstapet som er årsaken.

Med filmen ”Glem det – en film om hørselshemmede elever i videregående opplæring”, ønsker vi å sette fokus på elevens situasjon i klasserommet.

Filmen vil være et virkemiddel i målet for å bedre opplæringssituasjonen i videregående skole og øke trivsel og samhørighet til medelevene, samt bidra til å forebygge og hindre frafall. Filmen er spesielt rettet mot lærere og medelever, men også de hørselshemmede selv, deres venner og familie.

Bakgrunn

Hørselshemmede elever og frafall i videregående opplæring

De aller fleste hørselshemmede elever ønsker å gå på skoler sammen med sine venner på bostedsskolene. Dette er også et ønske fra skolepolitisk hold.

Som følge av at de fleste hørselshemmede elever går på bostedsskoler, oppstår det et informasjonsbehov som forklarer både lærere og medelever om hvordan det kan oppleves å være hørselshemmet i en klasse med normalthørende.

I 2008 laget Briskeby skole og kompetansesenter as, filmen *Null Sus – en film om ørene dine*. Filmen ble utgitt til alle videregående skoler i landet som del av en helhetlig informasjonskampanje, og ble svært godt mottatt. Fremdeles får vi forespørsler fra lærere og foreldre om det også finnes filmer som omhandler hørselshemmede elevers situasjon i videregående skoler for normalthørende. Pr. i dag finnes ikke dette.

Selv om hørselshemmede elever gjennom brosjyrer, kurs og opplæring får tilfredsstilt noe av informasjonsbehovet, ser vi at lærere, medelever, familie og venner i like stor grad trenger den samme informasjonen for å kunne forstå og tilrettelegge for god kommunikasjon.

Mange hørselshemmede elever vegrer seg for å bruke høreapparat, da de føler seg stigmatisert og tror at andre forbinder dette med gamle mennesker. Kunnskap om bruk av høreapparater er dessuten svært mangelfull i befolkningen generelt. Det råder også en misforståelse om at bare en har høreapparat i ørene, så hører en normalt. Dette er ikke tilfelle da det er mange faktorer som må tas hensyn til for optimal bruk og nytte av et slikt apparat.

Det å gi kunnskap om hvilke tekniske hjelpemidler som kan brukes i klasserommet er viktig, men vel så viktig er det at lærere og medelever forstår hva som skal til for å få til en god kommunikasjon. Ved å skape gode lytteforhold, skaper man trivsel og mestring – som er en forutsetning for læring.

Vår erfaring med hørselshemmede elever i videregående opplæring, viser at de står overfor svært store belastninger og utfordringer i en sårbar alder. Nettopp i denne alderen ønsker de å være så lik de andre som mulig. Mange sier at å trives på skolen er helt avhengig av at de har gode relasjoner til lærerne og medelevene. Det er altså det sosiale fellesskapet som oppleves som det viktigste for dem.

Et inkluderende miljø må derfor også omfatte sosiale forhold. Mange hørselshemmede elever oppgir at selv om de har informert medelever og lærere om sitt hørselstap, så blir de ofte ikke tatt hensyn til allikevel. De ønsker heller ikke å sette seg selv i sentrum for oppmerksomhet ved stadig å måtte minne de andre på om å ta hensyn.

Det oppleves ofte nedverdiggende når medelever svarer ”glem det” fordi man spør opp igjen flere ganger og ikke forstår det som blir sagt. Å ikke føle seg som en likeverdig samtalepartner kan være deprimerende og gå på selvtilliten løs. At kommunikasjonene flyter lett og uanstrengt er derfor svært viktig i en alder der identitet og selvfølelse er under omarbeiding.

En film har sterk gjennomslagskraft og vil være en god støtte i informasjonsarbeidet for elever og lærere med hørselshemmede i klassen. I tillegg kan den åpne for samtale og diskusjon rundt de ulike temaene som presenteres i filmen.

Prosjektets målsetting

OBJEKT MÅL

- Produsere film som distribueres til videregående skoler som har hørselshemmede elever.
- Filmen legges ut på Briskebys og HLF's hjemmeside.
- Heve kompetansen og forståelsen til lærere som har hørselshemmede elever i klassen,
- Gjennom filmen tydeliggjøre hvordan en kommunikasjonssituasjon kan oppleves av en hørselshemmet elev.

EFFEKT MÅL

- Hindre frafall blant hørselshemmede elever i videregående opplæring.
- Skape forståelse for god kommunikasjon med hørselshemmede for medelever og nettverket for øvrig, slik at den hørselshemmede eleven integreres på best mulig måte.

Virkemidler

Lage en film som på en lett og underholdende måte gir kunnskap om hørselshemming og fremmer god kommunikasjon i klasserommet.

Prosjektets målgruppe

- Hørselshemmede elever i videregående opplæring

- Lærere og medelever til hørselshemmede elever i videregående opplæring og deres øvrige nettverk.

Samarbeidspartnere

- Hørselshemmedes landsforbund ungdom (HLFU) v/ leder Nathalie Kjelsaas
- Elever og lærere ved St. Hallvard vgs v/ rektor
- Elever og lærere ved Sandvika vgs v/ rektor
- Elever og lærere ved Briskeby skole og kompetansesenter as v/ rektor Berit Tollefsen
- Strat & Toftenes AS v/ daglig leder Terje Toftenes

Gjennomføring og distribuering

Gjennomføringen av prosjektet *Glem det! – en film om hørselshemmet ungdom i klasserommet* vil foregå på følgende måte:

Prosjektledelsen og samarbeidspartnerne deltar i planleggingen av filmen, i samarbeid med filmselskapet Strat og Toftenes. Vi hadde i 2008 et vellykket samarbeid om filmen ”Null sus – en film for ørene dine” og vet derfor at deres kompetanse på visualisering av hørselshemming samsvarer godt med de ønskene vi har for filmen.

Strat og Toftenes AS har ansvar for filming og redigering, og prosjektledelsen har det faglige ansvaret for innhold og fremdrift. I 2008 ble brukt i filmen ”Null sus – en film for ørene dine”

Hovedfokus i filmen vil være å følge elever med ulikt hørselstap gjennom en skoledag. Gjennom lydemonstrasjoner (hørselssimuleringer) hører vi hvordan de opplever kommunikasjonssituasjonen med lærere og medelever. Vi får dermed innsikt i hvilke utfordringer, frustrasjoner og barrierer de står overfor – og hvordan dette takles av alle parter.

I filmen vil vi også vise en animasjon, som på en underholdende og lærerik måte viser ørets anatomi og lydens vei gjennom øret frem til hørselssenteret i hjernen hvor lyden tolkes.

Annonsering

Filmen blir annonsert gjennom relevante tidsskrifter, for eksempel *Utdanning* (Utdanningsforbundet), *Skolelederen* (medlemsblad for norsk skolelederforbund), *Statpedmagasinet* (Statlig spesialpedagogisk støttesystem) og andre.

I tillegg vil filmen annonseres på Statpeds, HLFs og Briskebys nettsider.

Distribusjon

Gjennom audiopedagogtjenesten som er knyttet til de spesialpedagogiske hørselssentrene i landet, vil vi distribuere filmen til videregående skoler som har hørselshemmede elever. Ved å gjøre filmen kjent for audiopedagogtjenesten, vil disse i fremtiden kunne bestille filmen til sine elever i sitt distrikt. I tillegg vil vi distribuere filmen til elever som går på kurs hos oss, og til lærere som har hørselshemmede elever i klassen. Den vil også bli lagt ut for salg på Briskebys og HLFs nettsider.

Gjennom informasjonsspredningen vil vi skape et godt, tilrettelagt faglig og sosialt miljø rundt den hørselshemmede eleven.

Filmen får en varighet på ca. 20. minutter

Prosjektet er ettårig

Prosjektets samfunnsmessige betydning

Gode informasjonsfilmer har god informasjonseffekt og gjør budskapet lett tilgjengelig. Filmen ”*Glem det!*” blir selvinstruerende og budskapet spres på en enkel, interessant og underholdende måte uten at fagfolk trenger å være til stede.

Det er av stor samfunnsmessig betydning å nå ut med informasjon og kunnskap til målgruppene, slik at også hørselshemmede elever i bostedsskolene blir inkludert og ivaretatt. Dette vil i sin tur påvirke deres lærings- og mestringsevne, og bidra til at flere hørselshemmede fullfører videregående opplæring og får studie- eller yrkeskompetanse.

Det er for tiden en stor offentlig interesse rundt frafall i videregående opplæring. Ved å nå ut til målgruppene med informasjon, vil vi bidra til økt kompetanse både hos lærere og elever og derved bidra til å redusere faren for frafall blant elever med hørselshemning.

Fremdriftsplan

Prosjektets varighet: Januar – desember 2011

Fremdrift	Aktivitet
Januar – juni	Produksjon av filmen.
Juli	Ferie
August – september	Prøvevisninger og revisjoner
August – november	Lansering/markedsføring
Desember	Rapportering

Budsjett

Lønnsutgifter, prosjektledelse 25%	Kr 125 000,-
Filmproduksjon	Kr 400 000,-
Markedsføring/annonsering/distribusjon	Kr 20 000,-
Reiseutgifter	Kr 20 000,-
Totalt	Kr 565 000,-